

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för kulturvetenskaper

1AE057 Forntiden och närmiljön i klassrummet, 7,5 högskolepoäng

Prehistory and the Local Historic Environment as Educational Resources, 7.5 credits

Huvudområde

Arkeologi

Ämnesgrupp

Arkeologi

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för konst och humaniora 2015-09-07

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2016

Förkunskaper

Grundläggande behörighet.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- identifiera hur forntiden och arkeologi kan användas i undervisning,
- identifiera hur närmiljön kan användas i undervisning med syfte att utveckla elevernas kunskap om historiska sammanhang, historisk bildning och historiemedvetande,
- diskutera och presentera vilka resurser som finns tillgängliga för att använda i undervisning kring arkeologiskt källmaterial, forntiden och närmiljön.

Innehåll

Kursen riktar sig till pedagoger och ger fördjupad kunskap om förhistorisk tid, från stenålder fram till medeltidens början. Genom källkritiska studier ger kursen didaktiska redskap för att i linje med skolans nya läroplaner undervisa om historiebruk i syfte att utveckla elevens historiemedvetande. Kursen visar på hur kopplingar mellan forntid och förhållanden i dagens kulturmiljö levandegör kunskap om människor från förr. Studenterna lär sig vad kulturmiljö är, vilka resurser för undervisning om närmiljön som finns samt hur ett flertal didaktiska och pedagogiska infallsvinklar som berörts under delkursen kan omsättas i den dagliga undervisningen. Undervisningen består av föreläsningar och studieuppgifter.

Undervisningsformer

I kursen förekommer föreläsningar, praktiska övningar och studieuppgifter. Undervisning på engelska kan förekomma. All undervisning genomförs som distansundervisning via en lärplattform.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursen examineras via skriftliga uppgifter. För betyget Godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda. För betyget Väl Godkänd krävs betyget VG på mer än hälften av uppgifterna.

Studerande som ej godkänts vid ordinarie examination ges möjlighet till omexamination i enlighet med universitetets lokala regler.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursutvärdering som sammanställs och återkopplas till studenterna samt arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Gustafsson, M. (2009). Att arbeta med tidsmedvetande och historisk terminologi i år ett och två. I (red.) Eliasson, P. & Rudnert, J. *Klassrummet och cirkeln. En forskningscirkel om historieundervisning i det mångkulturella klassrummet*. Resurscentrum för mångfaldens skola/FoUutbildning. Avdelning barn och ungdom. Malmö Stad. Malmö. ISBN: 978-91-978076-3-0 Sidorna 43–57.

Holtorf, C. (2009) "Arkeologi – när resan är målet." In: *Arkeologi och samhälle*. Edited by K. Jennbert, B. Petersson and C. Holtorf, isbn 978-91-8957-826-5 Sidorna 125-139. Lund: Department of Archaeology and Ancient History. 15 sidor.

Högberg, A. (2006). Kulturmiljöpedagogik och ledarskap. I (red.) Riddersporre, B. *Utbildningsledarskap – nu och i framtiden*. Studentlitteratur. ISBN 978- 91-44-00141-8 Sidorna 67–102. 35 sidor.

Jensen, B. E. (2008). *Kulturarv – et identitetspolitisk konfliktfelt*. Gads Forlag. ISBN 9788712043829. 180 sidor.

Lilja, H. (2004). *Arkeologi i skolan – att jaga sammanhang i det förflutna*. Regionmuseet Kristianstad. ISBN 91-972800-7-0 Kristianstad. 55 sidor.

Lindström, J. & Hjort, S. (2008). *Forntiden runt Hörnet. En arkeologisk handledning för grundskolans lärare*. 2:a rev. upplagan. ISBN: 9789187006289 Stockholms läns museum. Stockholm. 151 sidor.

Welinder, S. (2009). *Sveriges Historia. 13000 f.Kr. 600e.Kr.* Norstedts. ISBN: 9789113023762. Stockholm. 466 sidor.

Referenslitteratur

Blomkvist, N. (senaste upplagan). *Läsa landskap. En fälthandbok om svenska kulturmiljöer*. Utbildningsradion. Stockholm.

Cserhalmi, N. (senaste upplagan). *Fårad mark – Handbok för tolkning av historiska kartor och landskap. Bygd och Natur* årgång 78 nr 6 1998.

Hartsmar, N. (senaste upplagan). *Historiemedvetande. Elevers tidsförståelse i en skolkontext*. Studia Psychologica et Paedagogica Series Altera CLV. Institutionen för pedagogik. Lärarhögskolan Malmö. Läs fritt valda delar.

Helmfrid, S. (red.) (senaste upplagan). *Sveriges National Atlas*. Temaband Kulturlandskapet och bebyggelsen.

Jensen, B. E. (senaste upplagan). *Hvad er historie*. Akademisk Forlag. Köpenhamn. 224 sidor. Fritt valda delar.

Lindström, J. (senaste upplagan). Bronsåldersmordet. *Om arkeologi och ond bråd död*. Norstedts. Stockholm. Fritt valda delar.

Långström, S. & Viklund, U. (senaste upplagan). *Praktisk lärarkunskap*. Studentlitteratur. Lund. Sidorna 101–113, 125–264.

Läromedlens roll i undervisningen [Elektronisk resurs]. *Grundskollärares val, användning och bedömning av läromedel i bild, engelska och samhällskunskap*. Skolverket. Stockholm. 2006. Fritt valda delar. Boken söks som pdf på: Skolverket/om oss/publicerat/publikationer.

Nordström, N. (senaste upplagan). *De odödliga. Förhistoriska individer i vetenskap och media*. Vägar till Midgård 10. Nordic Academic Press. Lund. Fritt valda delar av sidorna 131–365.

Selinge, KG. (red.) 1994. *Sveriges National Atlas*. Temaband Kulturminnen och kulturmiljövård. ISBN 91-87760-25-8

Synnestvedt, A. (senaste upplagan). *”Dom gör med hjärtat”*. *Kulturarvs pedagogikens teori och metod*. Bricoleur Press. Göteborg. 110 sidor.

Fem lärarhandledningar om skolarbete och kulturmiljö från Riksantikvarieämbetet: *Gamla Uppsala – Kulturmiljön som en röd tråd i undervisningen*. Lärarhandledning för förskoleklass/skolår 9. www.raa.se/skola/pdf/47012_r.pdf

Den hemlighetsfulla kulturmiljön. Lärarhandledning för förskoleklass–skolår 5. Riksantikvarieämbetet. 30 sidor.

Den hemlighetsfulla kulturmiljön. Lärarhandledning för skolår 6–9. Riksantikvarieämbetet. 30 sidor.

Wikstad, E. (senaste upplagan). *Bevarandets kemi*. Lärarhandledning. Riksantikvarieämbetet. Stockholm. www.raa.se/bok/pdf/Bevarandets_kemi.pdf 32 sidor.

Österman, Eva. (senaste upplagan) *Upptäck din hembygd! Om hus, platser och människor där du bor*. Elevhäfte skolår 3 och uppåt. 1 uppl. Stockholm. Riksantikvarieämbetet. 32 sidor.